

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ
& ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Αν. Φ.: 99

Ταχ. Δ/ση: Μπουμπουλίνας 20-22
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.426
Email : atneke@culture.gr

ΠΡΟΣ: **Βουλή των Ελλήνων**
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κα. Ευφροσύνη Καρασαρλίδου
2. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών
Υποθέσεων

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 2649/12.5.2021 Αναφορά με θέμα:
«Κραυγή απόγνωσης από τους εργαζομένους του πολιτισμού»

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 2649/12.5.2021 Αναφοράς της Βουλευτού κας. Ευφροσύνης Καρασαρλίδου σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η πανδημία και τα αναγκαία περιοριστικά μέτρα για την προστασία της δημόσιας υγείας, όντως επηρέασαν τους ανθρώπους και τις επιχειρήσεις του πολιτισμού σε πολύ μεγάλο βαθμό, διεθνώς. Το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού ανέλαβε από την πρώτη στιγμή πλήθος πρωτοβουλιών, ώστε να στηριχθεί συνολικά ο τομέας του πολιτισμού, και ιδιαίτερα οι εργαζόμενοι, οι επαγγελματίες και η ελεύθερη αγορά, αλλά και να μην διακοπεί η πρόσβαση των πολιτών στον πολιτισμό.

Στο πλαίσιο αυτό, το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, για πρώτη φορά, πολύ πέρα από τις δράσεις που εμπίπτουν παραδοσιακά και αποκλειστικά στο πεδίο αρμοδιοτήτων του, συνεργάζεται από την αρχή της υγειονομικής κρίσης στενά με τα Υπουργεία Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, προκειμένου ο κλάδος του πολιτισμού να θωρακιστεί με όσο το δυνατόν περισσότερα οριζόντια αλλά και εξειδικευμένα μέτρα στήριξης, έναντι των επιπτώσεων της πανδημίας.

Χαρακτηριστικά, από τον Μάρτιο του 2020 ως σήμερα περισσότερα από €320 εκατομμύρια έχουν διοχετευθεί στον κλάδο στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των επιπτώσεων της πανδημίας.

Ωστόσο, δεν πρέπει να παραβλέπουμε πως ο κλάδος του πολιτισμού εμφάνιζε διαχρονικά μια σειρά από παθογένειες, με τις κυριότερες από αυτές να εντοπίζονται στις εργασιακές σχέσεις και στην ποικιλομορφία του καθεστώτος απασχόλησης των καλλιτεχνών. Με την έλευση της πανδημίας, οι παθογένειες αυτές αναδείχθηκαν σε βασικό εμπόδιο δυνατότητας εφαρμογής οριζοντίων μέτρων στήριξης, απαιτώντας άμεση λήψη πρωτοβουλιών προκειμένου τα μέτρα στήριξης εκ μέρους της Πολιτείας να μπορούν να συνδράμουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερο μέρος του καλλιτεχνικού κόσμου.

Στο πλαίσιο αυτό, το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού ενήργησε άμεσα, κατέγραψε και επεξεργάστηκε τις περιπτώσεις εργαζομένων που δεν καταλαμβάνονταν από τα οριζόντια μέτρα στήριξης, και αφού ήρθαμε σε επικοινωνία με τους εργαζόμενους και τα σωματεία τους, προσπαθήσαμε, σε συνεννόηση με όλα τα συναρμόδια Υπουργεία, να σχεδιάσουμε και να εφαρμόσουμε τη βέλτιστη δυνατή λύση κατά περίπτωση.

Προκειμένου μάλιστα το δίκτυ ασφαλείας να διευρυνθεί, το ΥΠΠΟΑ, με ουσιαστική παρέμβαση και πρωτοβουλία του, και με τη συνδρομή των συναρμόδιων Υπουργείων, προέβη στη σύσταση και δημιουργία ενός θεσμού καινοτόμου για τον χώρο του Πολιτισμού, του Μητρώου Καλλιτεχνών, Δημιουργών και Επαγγελματιών της Τέχνης και του Πολιτισμού. Το Μητρώο παρότι ξεκίνησε τη λειτουργία του ως σύστημα χαρτογράφησης του χώρου του Πολιτισμού και των επαγγελματιών του, προκειμένου να καθίσταται δυνατή η χάραξη κατάλληλων δημόσιων πολιτικών, εξελίχθηκε και λειτουργεί προσωρινά, λόγω των συνθηκών, με τη συνεργασία των συναρμόδιων Υπουργείων Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Οικονομικών, ως χρηματοδοτικό εργαλείο στήριξης, προκειμένου να καλυφθούν όσο το δυνατόν περισσότεροι εργαζόμενοι.

Μέσω του Μητρώου, οι εργαζόμενοι και επαγγελματίες του πολιτισμού καθίστανται δικαιούχοι με μόνη την δήλωσή τους ότι πληρούν 4 έτη προϋπηρεσίας ή αντίστοιχα ότι διαθέτουν πτυχίο και 2 έτη προϋπηρεσίας. Μέχρι στιγμής, μέσω του Μητρώου έχουν χορηγηθεί περισσότερα από €50 εκατομμύρια σε εργαζομένους και επαγγελματίες του χώρου του πολιτισμού, ενώ παράλληλα, και ανεξαρτήτως Μητρώου, €166 εκατομμύρια χορηγήθηκαν με τη μορφή αποζημίωσης ειδικού σκοπού, επιδότησης ασφαλιστικών εισφορών και επιστρεπτέας προκαταβολής σε επιχειρήσεις και εργαζομένους του κλάδου.

Επισημαίνεται ότι στο πλαίσιο λειτουργίας του Μητρώου, δημιουργήθηκε η σχετική πλατφόρμα του συνενωμένου Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, η οποία είναι ιδιαίτερα απλή στη χρήση της, με ελάχιστες απαιτήσεις. Για τη διαμόρφωσή της, αξιοποιήθηκε και αξιοποιείται η συμβολή της καλλιτεχνικής κοινότητας, προκειμένου να είναι απόλυτα συγχρονισμένη με το υφιστάμενο καθεστώς, δηλαδή με τις ειδικότητες και τα επαγγέλματα του Πολιτισμού, όπως τα τελευταία έχουν διαμορφωθεί από τις τεχνολογικές εξελίξεις και τις απαιτήσεις της σύγχρονης τέχνης.

Η πλατφόρμα στηρίζεται στην τηρούμενη από το Υπουργείο Εργασίας βάση καταγραφής επαγγελματιών, σύμφωνα με τις ειδικότητες των εργαζομένων και των ελευθέρων επαγγελματιών του χώρου του Πολιτισμού, που αποτελεί τη μόνη υφιστάμενη βάση που υπήρχε ήδη στο Υπουργείο Εργασίας (ΣΤΕΠ92). Πλέον αυτών, έχουν προστεθεί, κατόπιν διαβούλευσης και εισήγησης φορέων και σωματείων, και επιπλέον επαγγέλματα, ενώ ανανεώνεται μέσω του διαρκούς διαλόγου που έχουμε με φορείς και σωματεία των επιμέρους κλάδων.

Επισημαίνεται ότι το ΣΤΕΠ92 αποτελεί τη στατιστική ταξινόμηση των επαγγελματιών που έχει αναπτυχθεί από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος (ΕΣΥΕ) το 1992 και χρησιμοποιείται από το σύνολο των υπηρεσιών του ελληνικού δημοσίου έκτοτε.

Όπως προαναφέρθηκε, το Μητρώο είχε ανάγκη από εμπλουτισμό των υφιστάμενων ειδικοτήτων του ΣΤΕΠ 92, με πρόβλεψη της δυνατότητας δήλωσης περισσότερων της μίας ειδικότητας, καθώς και τροποποιήσεων. Τα εν λόγω ζητήματα έχουν αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης με τους επαγγελματίες του Πολιτισμού, με σκοπό τον περαιτέρω εμπλουτισμό του Μητρώου. Στο πλαίσιο αυτό έχουν ήδη προστεθεί επιπλέον 40 ειδικότητες και επαγγέλματα, ενώ έχουν προστεθεί λειτουργικότητες στο σύστημα, όπως η επιλογή πολλαπλών ειδικοτήτων.

Ως προς την χρήση του ως εργαλείο χρηματοδότησης, το Μητρώο λειτουργεί στην βάση της υπεύθυνης δήλωσης, όπως ακριβώς λειτουργεί και η χορήγηση επιδομάτων στους λοιπούς εργαζομένους και επαγγελματίες. Μάλιστα, δεν απαιτεί την επισύναψη στοιχείων-αποδεικτικών της καλλιτεχνικής ιδιότητας, τουναντίον αρκεί απλώς σε υπεύθυνες δηλώσεις των εργαζομένων του Πολιτισμού, οι οποίοι, χωρίς να καταχωρίσουν μόνοι τους κανένα λεκτικό περιεχόμενο, υποβάλλουν την δήλωση, ακριβώς για να ελαχιστοποιηθούν οι ενέργειες που απαιτούνται για την εγγραφή των ανθρώπων του πολιτισμού στο Μητρώο και να διευκολυνθεί η πρόσβασή τους στα μέτρα στήριξης.

Ενόψει της ανάγκης λοιπόν που αναδύθηκε κατά την περίοδο της πανδημίας αξιοποιήθηκε το Μητρώο ως εργαλείο οικονομικής ενίσχυσης των ανθρώπων του πολιτισμού έναντι των επιπτώσεων της πανδημίας. Ειδικότερα, μέσω του Μητρώου, με το άρθρο 20 του ν. 4722/2020 θεσπίστηκαν νέα μέτρα στήριξης για τους μήνες Σεπτέμβριο - Οκτώβριο των επαγγελματιών του πολιτισμού, τα οποία επεκτάθηκαν και για τους μήνες Νοέμβριο και Δεκέμβριο όπως θα αναλυθεί κατωτέρω. Με τη συγκεκριμένη διάταξη ορίστηκε ότι δικαιούχοι της αποζημίωσης ειδικού σκοπού €534 για τους μήνες Σεπτέμβριο

και Οκτώβριο 2020 καθίστανται καλλιτέχνες, δημιουργοί και επαγγελματίες του πολιτισμού που είναι εγγεγραμμένοι έως και την 20η Οκτωβρίου 2020 στην ειδική ηλεκτρονική πλατφόρμα artandcultureprofessionals.services.gov.gr στο Πληροφοριακό Σύστημα ΕΡΓΑΝΗ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Επιπρόσθετα, από τη στιγμή που δικαιούχος - καλλιτέχνης γνωστοποίησε τη δραστηριότητά του και ενεγράφη εμπροθέσμως στο Μητρώο, κατέστη δικαιούχος, χωρίς να αποκλειστεί κανείς, υπό τις προϋποθέσεις που όρισε ο νόμος και εξειδικεύθηκαν με την εκδοθείσα κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 20 Ν. 4722/2020 ΚΥΑ (Β' 4702) και την κατόπιν αυτής εκδοθείσα εγκύκλιο του Υπουργείου Εργασίας (Α.Π.: 44343/1122/29.10.2020) (πχ να μην λαμβάνουν επίδομα ανεργίας και να μην μισθοδοτούνται από το Δημόσιο) και κάθε δικαιούχος λαμβάνει κανονικά την χορηγούμενη από το κράτος αποζημίωση.

Επιπλέον, μετά από πρωτοβουλία του ΥΠΠΟΑ και ενέργειες των συναρμόδιων Υπουργείων αποφασίστηκε η θέσπιση επιπρόσθετων μέτρων στήριξης για τους επαγγελματίες του πολιτισμού μέσω νέας, προθεσμίας εγγραφής στο Μητρώο μέχρι την 10.01.2021. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 121 του Ν. 4764/2020 (Α' 256) επεκτάθηκαν τα μέτρα στήριξης των επαγγελματιών της τέχνης και του πολιτισμού μέσω του Μητρώου Καλλιτεχνών για τους μήνες Νοέμβριο και Δεκέμβριο του 2020, και οι εγγεγραμμένοι σε αυτό καθίστανται δικαιούχοι της αποζημίωσης ειδικού σκοπού €534 για κάθε μήνα, υπό την προϋπόθεση ότι ενεγράφησαν έως και την 10η Ιανουαρίου 2021 στην ειδική ηλεκτρονική πλατφόρμα artandcultureprofessionals.services.gov.gr στο Πληροφοριακό Σύστημα ΕΡΓΑΝΗ. Αντιστοίχως και για την ως άνω διάταξη εκδόθηκε η αντίστοιχη κατ' εξουσιοδότηση αυτής ΚΥΑ με αριθμό 1638/45 (Β' 112) με τίτλο «Όροι και προϋποθέσεις ένταξης στα μέτρα στήριξης επαγγελματιών της τέχνης και του πολιτισμού για τους μήνες Νοέμβριο και Δεκέμβριο 2020», με την οποία εξειδικεύθηκε ο τρόπος εφαρμογής της εν λόγω διάταξης.

Ομοίως, κατ' εξουσιοδότηση του ως άνω άρθρου εκδόθηκε η ΚΥΑ με αριθμό 9501/323 (Β' 823), με την οποία αποφασίστηκε η παράταση της χορήγησης της αποζημίωσης ειδικού σκοπού του άρθρου 121 του ν.4764/2020 (Α' 256) για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο του 2021.

Σημειώνουμε ότι έχει ήδη υπογραφεί και δημοσιευθεί η με αριθμ. 26618/10-05-2021 ΚΥΑ (Β' 1894), με την οποία δόθηκε παράταση χορήγησης της αποζημίωσης ειδικού σκοπού και για τον μήνα Μάρτιο 2021, καθώς και η με αριθμ. 34336/31-05-2021 Κοινή Υπουργική Απόφαση για την παράταση της χορήγησης της αποζημίωσης ειδικού σκοπού (Β' 2353) για τους καλλιτέχνες και για τον μήνα Απρίλιο 2021, ενώ ταυτόχρονα προωθείται προς υπογραφή και σχετική ΚΥΑ για την παράταση της ως άνω αποζημίωσης για το μήνα Μάιο.

Είναι σαφές και αναμφισβήτητο ότι τόσο το Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού όσο και συνολικά η κυβέρνηση μερίμνησαν, μεριμνούν και θα συνεχίσουν να το κάνουν για όσο χρειαστεί, για την προστασία των ανθρώπων του πολιτισμού από τις σημαντικότερες επιπτώσεις της πανδημίας στον κλάδο, επιδεικνύοντας έμπρακτα το ενδιαφέρον τους για τον πολιτισμό, χωρίς να εξαντλούνται σε ανέξοδες κριτικές και γενικόλογες υποσχέσεις, όπως έκανε η αξιωματική αντιπολίτευση κατά τα προηγούμενα χρόνια διακυβέρνησής της, κατά τα οποία δεν προχώρησε σε καμία ουσιαστική μεταρρύθμιση ή πολιτική για τον πολιτισμό, τους εργαζομένους και τις επιχειρήσεις του.

Ως προς το πρώτο αίτημα της υπό κρίση αναφοράς, όπως έχει εκτεθεί εκτενώς και παραπάνω σημειώνουμε ότι έχει ήδη υπογραφεί και δημοσιευθεί η με αριθμ. 26618/10-05-2021 ΚΥΑ (Β' 1894), με την οποία δόθηκε παράταση χορήγησης της αποζημίωσης ειδικού σκοπού και για τον μήνα Μάρτιο 2021, καθώς και η με αριθμ. 34336/31-05-2021 Κοινή Υπουργική Απόφαση για την παράταση της χορήγησης της αποζημίωσης ειδικού σκοπού (Β' 2353) για τους καλλιτέχνες και για τον μήνα Απρίλιο 2021, ενώ ταυτόχρονα προωθείται προς υπογραφή και σχετική ΚΥΑ για την παράταση της ως άνω αποζημίωσης για το μήνα Μάιο.

Ως προς το δεύτερο αίτημα της υπό κρίση αναφοράς, θα πρέπει να καταστεί σαφές ότι τα μέτρα στήριξης χορηγούνται υπό λίγες μεν, συγκεκριμένες δε, προϋποθέσεις. Σε περίπτωση μη πλήρωσης αυτών των συγκεκριμένων από το νόμο τιθέμενων προϋποθέσεων, όπως εν προκειμένω στο πλαίσιο του Μητρώου, δεν υφίσταται νόμιμο δικαίωμα λήψης της σχετικής αποζημίωσης.

Επιπρόσθετα, δεδομένου ότι πρόκειται για πόρους των Ελλήνων φορολογουμένων, είναι αδιαμφισβήτητη η ανάγκη - όπως εξάλλου αναφέρεται και στο σχετικό θεσμικό πλαίσιο για την χορήγηση των επιδομάτων μέσω του Μητρώου - το Κράτος να διατηρεί το δικαίωμα ελέγχου των υποβαλλόμενων υπεύθυνων δηλώσεων. Αντίστοιχα, είναι δεδομένο ότι στην περίπτωση που δεν τηρούνται οι ελάχιστες προϋποθέσεις που θέτει ο νόμος (εμπρόθεσμη εγγραφή στο μητρώο, κατά δήλωση προϋπηρεσία 4 ετών στον χώρο του πολιτισμού, ή προϋπηρεσία 2 ετών και πτυχίο) ή στην περίπτωση κατά την οποία σε διενεργούμενο δειγματοληπτικό έλεγχο διαπιστώνεται η μη συνδρομή των εν λόγω προϋποθέσεων, δεν υφίσταται νόμιμο δικαίωμα λήψης της σχετικής αποζημίωσης.

Στο πλαίσιο αυτό, διενεργήθηκε ο δειγματοληπτικός έλεγχος από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ως προς την κατηγορία «Μουσικοί του Δρόμου», ο οποίος δεν περιορίστηκε στον έλεγχο ενσήμων σε αυτήν μόνο την ειδικότητα, αλλά σε υπερδιευρυμένη και εξαντλητική βάση όλων των συναφών ειδικοτήτων. Ειδικότερα, ο δειγματοληπτικός έλεγχος για όσους δήλωσαν την κατηγορία «Μουσικοί του Δρόμου» διενεργήθηκε σε όλες τις ειδικότητες τις σχετικές με την μουσική και αφορούσε χρονικό διάστημα πέραν της 15ετίας. Κατόπιν του ελέγχου αυτού, δεν διενεργήθηκαν καταβολές αποζημιώσεων ειδικού σκοπού μόνο σε όσους δεν εμφάνισαν ούτε ένα ένσημο σε καμία συναφή της δηλωθείσας ειδικότητα πολιτισμού για χρονικό διάστημα υπερδεκαετίας. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι αποζημίωση δεν έλαβαν μόνο όσοι δεν είχαν τα τελευταία τουλάχιστον 10 χρόνια ούτε ένα ένσημο σε πλήθος ειδικοτήτων του πολιτισμού συναφών προς την δηλωθείσα και όχι σε μία μόνο ειδικότητα, δηλαδή για διάστημα πέραν την δεκαετίας δεν βιοπορίζονταν ούτως ή άλλως από επαγγέλματα του πολιτισμού και άρα δεν δύνανται να επλήγησαν από τα μέτρα ανασχεσης της πανδημίας.

Ως προς το ζήτημα που τίθεται με το τρίτο αίτημα της υπό κρίση αναφοράς, επισημαίνεται ότι μετά από τις ενέργειες του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, από τις 28.5.2021 επιτρέπεται σε όλη την επικράτεια η διενέργεια ζωντανών θεαμάτων και ακροαμάτων.

Ο Υφυπουργός
Πολιτισμού και Αθλητισμού
Νικόλας Γιατρομανωλάκης

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού
2. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Σύγχρονου Πολιτισμού
3. ΓΔΣΠ